

**Луцький район
Луцька міська територіальна громада**

**Департамент освіти Луцької міської ради
Центр професійного розвитку педагогічних
працівників
Луцької міської ради**

Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 10

Від ідеї до винаходу, від досвіду до дії

Методична розробка

Завиднюк Тетяна Євгеніївна

Луцьк 2022

Від ідеї до винаходу, від досвіду дії. Методична розробка / Завиднюк Т.Є. Луцьк, 2022. – 57 с.

Укладач:

Завиднюк Тетяна Євгеніївна, вчитель-логопед дошкільного навчального закладу № 10.

У методичній розробці розкрито теоретичні аспекти та обґрунтовано особливості проведення різноманітних заходів за участю вчителя-логопеда, які сприяють підвищенню фахової майстерності шляхом використання інноваційних підходів.

Розкрито сутність методичних заходів, які пройшли апробацію на рівні закладу, міста, області.

Запропоновані матеріали є актуальними для сучасного освітнього простору, де виховуються здобувачі освіти з порушенням мовлення. Доведено методичну цінність даного питання для становлення професійної компетентності вчителя-логопеда логопедичного пункту.

Призначені вчителям-логопедам, вихователям-методистам, вихователям закладів дошкільної освіти, усім зацікавленим даним питанням.

Рецензенти:

- Семенова Наталія Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки;
- Цимбалюк Олена Леонідівна, вчитель-логопед Комунального закладу загальної середньої освіти «Луцький ліцей № 3 Луцької міської ради Волинської області», консультант центру професійного розвитку педагогічних працівників Луцької міської ради.

Схвалено педагогічною радою дошкільного навчального закладу (ясла-садок) № 10 (протокол № 2, від 24.11.2021 р.)

ЗМІСТ

1. Вступ.....	4
2. Становлення професійної компетентності вчителя-логопеда шляхом участі у методичній роботі	7
3. Методичні знахідки	11
- Семінар-практикум «Розвиваємо мовлення дітей у співпраці з вихователем. Найдоцільніші форми роботи з корекції мовлення»	11
- Консультація «Розвиток звукової культури мовлення дошкільників».....	22
- Усний логопедичний журнал для батьків «Практичні завдання».....	25
- Майстер-клас «Здоров'язберігаючі технології як засіб розвитку дихальної функції в роботі з дітьми-логопатами»	29
- Школа початкуючого вчителя-логопеда «Дуємо, задуваємо – звуки виправляємо».....	34
- Майстер - клас для батьків «Секрети вчителя-логопеда в індивідуальній роботі з постановки і автоматизації звуків».....	39
- Рекомендації вихователям щодо формування у дітей правильного мовлення.....	43
4. Додатки.....	46
- Додаток 1	46
- Додаток 2	48
5. Фотоколлаж	50
6. Використана література.....	56

ВСТУП

Мовлення є однією з найважливіших психічних функцій людини, в основі якої лежить використання знакової системи мовлення в процесі спілкування. Оволодіння дитиною мовленнєвим спілкуванням сприяє усвідомленню, плануванню й регуляції її поведінки. Допомогти дитині подолати мовленнєве порушення – першочергове завдання вчителя-логопеда логопедичного пункту закладу дошкільної освіти. Так як такі порушення негативно впливають на всі психічні процеси, відображаються на діяльності дитини, її поведінці.

Впровадження інноваційної діяльності в роботі вчителя-логопеда стимулює зацікавленість дітей до мовлення, спонукає до кращого засвоєння вивченого матеріалу, урізноманітнює прийоми і методи корекційного впливу.

Наукові дослідження та кращий досвід свідчать, що інноваційна діяльність є сьогодні актуальною і перспективною в логопедичній роботі, має практичну цінність у розв'язанні завдань сучасного закладу дошкільної освіти, виконуючи пізнавальну, виховну та корекційно-відновлювальну функції. В оновленні діяльності сучасного педагога інноватика є важливим інструментарієм та виступає одним із способів підвищення фахової майстерності.

Сьогодення ставить нові вимоги й до самих педагогів закладу дошкільної освіти. Важливо, щоб вони були творчими особистостями, модераторами ідей, постійно підвищувати свою професійну майстерність. Професія вчителя-логопеда не є виключенням.

У сучасних умовах важливим завданням методичної служби є розвиток творчих здібностей усіх фахівців в галузі дошкільної освіти. Реалізувати це завдання прагнуть і вчителі-логопеди логопедичних пунктів закладів дошкільної освіти. Час спонукає шукати нові шляхи і форми роботи, які б допомогли забезпечити партнерську взаємодію вихователів

та вчителів-логопедів. Адже, поняття творчої співпраці вихователів та вузьких спеціалістів здебільшого вживається, як важливе та зрозуміле утворення, коли йдеться про впровадження інноваційних ідей у педагогічну діяльність закладу вцілому.

Педагогами створені такі умови, які сприяють творчій самореалізації особистості кожного в освітньому процесі нашого закладу, мотивують до підвищення кваліфікації з метою самоутвердження. Тому і робота вчителя-логопеда спрямована на реалізацію методичної проблеми «Формування інтегрованого інноваційного освітнього простору в умовах закладу дошкільної освіти» (І рік роботи), яка передбачає створення організаційно-педагогічних умов для розвитку педагогічної ініціативи, підвищення фахової компетентності, забезпечення якісного результату щодо надання послуг здобувачам освіти.

Важливим чинником професійного успіху є усвідомлення себе як інноваційної особистості, відкритої і готової до змін. Сьогодні потрібен педагог, здатний креативно вирішувати професійні завдання, співпрацювати з іншими фахівцями та вести за собою.

Системно та якісно налагоджена методична роботи покликана оптимізувати освітній процес, зробити його універсальним щодо підвищення фахового рівня педагогів, власного професійного зростання, самоосвіти та самовдосконалення. Тому універсальним засобом самореалізації особистості педагога є його активна участь у методичній роботі закладу, видавничій діяльності тощо.

Видавнича діяльність:

- 2017 рік – комплект «Шипілочка» (методичні рекомендації та зошит-розмальовка з організації і проведення корекційно-відновлювальної роботи), представлений на міську виставку педагогічних технологій «Творчі сходинок педагогів», відзначений на обласній виставці педагогічних технологій.

- 2019 рік – публікація «Усний логопедичний журнал для батьків» в інформаційно-методичному віснику управління освіти Луцької міської ради «Освітні горизонти».
- 2020 рік – методичні рекомендації «Логопедичний калейдоскоп нетрадиційних методів і прийомів у корекційно-відновлювальній роботі з дітьми-логопатами».
- 2020 рік – навчальний довідник «Від ідеї до винаходу, від досвіду до дії» (частина перша); методичні рекомендації «Підлога, стіни, стеля, що говорять» (представлені на міську та обласну виставку педагогічних технологій).
- 2022 рік – методична розробка «Від ідеї до винаходу, від досвіду до дії» (частина друга).

Участь у міській методичній роботі:

- 2016-2017 н.р. – обласний семінар «Індивідуальні програми розвитку дитини з синдромом Дауна», травень, 2016 р., ВППО.
- 2017-2018 н.р. – проблемний семінар «Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливими освітніми потребами» на тему: «Розвиток пізнавальної сфери з дітьми з особливостями розвитку», 24.01.2018 р., ЗДО № 38
- 2018-2019 н.р. – міський семінар-практикум «Інноваційні технології в роботі вчителя-логопеда логопункту», ЗДО № 10.
- 2019-2020 н.р. – навчально-методична лабораторія «Новий формат взаємодії закладів дошкільної освіти з родинами вихованців», освітній хакатон «Взаємодія суб'єктів освітнього процесу ЗДО (діти, батьки, педагоги)», ЗДО № 39.
- 2021-2022 н.р. – освітній хакатон «Взаємодія суб'єктів освітнього процесу ЗДО»

СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ-ЛОГОПЕДА ШЛЯХОМ УЧАСТІ У МЕТОДИЧНІЙ РОБОТІ

Суть та завдання роботи вчителя-логопеда полягає у створенні оптимальних умов і системи в організації інноваційної діяльності, яка одночасно сприяє підвищенню фахової майстерності самого педагога. Поєднання різноманітних методик, систем, що потребують використання цікавого нетрадиційного матеріалу та підходів дає поштовх для оптимізації мовленнєвої корекції на різних її етапах.

Впровадження інноваційної діяльності у логопедичній роботі дає можливість врахувати потреби дитини у фізичній, мотиваційній та пізнавальній активності.

Інноваційні підходи спрямовуються:

- на розвиток мовного дихання і фонематичного слуху;
- на зорово-моторну координацію;
- на автоматизацію та диференціацію поставлених звуків;
- на профілактичну дисграфію та диспексію;
- на розвиток артикуляційного апарату;
- на удосконалення лексичної сторони мовлення, інтонаційної виразності тощо.

Зібраний цікавий практичний матеріал дасть можливість не тільки бачити зображене, але й торкатися, брати, відчувати, гратися, маніпулювати, моделювати, озвучувати, чути і максимально використовувати в діяльності різноманітні аналізатори. Така робота є цікавою, зрозумілою, посиленою, доступною. Сутність вибору даної теми полягає у використанні інноваційної діяльності з метою модернізації, урізноманітнення, оптимізації мовленнєвої корекції на різних її етапах, підвищення фахового рівня педагога. Темою поглибленого вивчення «Інноваційна діяльність як спосіб підвищення фахової майстерності вчителя-логопед»

розвивається здатність до самоосвіти, самовдосконалення. Основна ідея досвіду полягає в гармонійному поєднанні сучасних інноваційних прийомів та методів логопедичної роботи з традиційними засобами розвитку дітей. Власним досвідом вчитель-логопед ділиться під час проведення різноманітних методичних заходів на рівні закладу, міста, області.

Теоретико-методологічні засади даного питання сформульовані у працях Рібцун Ю.В., Ястребової А.В., Лазаренко О.І., Зінкевич-Євстегнєвої Т.Д., Грабенко Т.М., Борозінець Н.М., Шеховцової Т.С., Акіменко В.М., Хухлаєвої О.В., Яциніної Н.О. та інших. Вони розглядають інноваційну діяльність як таку, що становить собою синтез традиційних і нетрадиційних методів та прийомів у логопедичній роботі. Вдале їх поєднання у корекційно-розвивальному та відновлювальному процесах допомагає оптимізувати роботу вчителя-логопеда.

Інноваційна освітня діяльність вчителя-логопеда розглядається як один з виражальних засобів підвищення фахової майстерності, яка допоможе вчителю-логопеду вирішити ряд завдань:

- стабілізувати емоційні стани, поглинаючи негативну енергію, закомплексованість тощо;
- розвивати активність, розширювати життєвий досвід;
- виховувати звукову культуру мовлення;
- розвивати тактильно-кінетичну чутливість, дрібну моторику рук;
- удосконалювати зорово-просторове орієнтування;
- розширювати словниковий запас;
- розвивати фонематичний слух та сприйняття;
- розвивати зв'язне мовлення, лексико-граматичні уявлення.

Ефективній корекційно-відновлювальній роботі сприяють:

- здоров'язбережувальні технології (кінезіологія,

біоенергопластика, арт-терапія, пісочна терапія, кольоротерапія, лялькотерапія, музикотерапія, Су-Джок терапія, логопедичні масажі тощо);

- логоритміка;
- ейдетика;
- мнемотехнологія;
- кубики-трансформери;
- «сухі басейни», бізі-борди, сенсорні коробки, лепбуки;
- ІК технології;
- міжнародна технологія «Підлога, стіни, стеля, що говорять» і т.д.

Аналіз та спостереження за інноваційними процесами дають можливість зробити висновки про те, що у дітей-логопатів з'являється стійка мотивація до активної мовленнєвої діяльності, розвивається пізнавальна культура, розширюються уявлення про навколишню дійсність, удосконалюються психічні процеси (пам'ять, уява, мислення, мовлення). Вчитель-логопед вміло передає свій досвід колегам на заняттях семінарів-практикумів, майстер-класах, курсах підвищення кваліфікації при ВППО.

Інноваційна діяльність набула практичної спрямованості. Діти впевнено використовують вироблені вміння в мовленнєвій діяльності, а педагоги проваджують кращий досвід та рекомендації на практиці.

Попередньо досвід вивчено:

- на рівні ЗДО (2015-2017 р.р.), наказ № 57-од від 04.09.2015р. «Про вивчення досвіду роботи вчителя-логопеда Завиднюк Т.Є. з питання «Інноваційні підходи в організації логопедичної роботи»; наказ № 37-од від 24.02.2017 р. «Про підсумки вивчення досвіду роботи вчителя-логопеда Завиднюк Т.Є. з питання «Інноваційні підходи в організації логопедичної роботи».

Схвалено: рішенням педагогічної ради ЗДО, протокол № 3, від 25.02.2017 р.

Форма узагальнення: опис, анотація, буклет.

Досвід вивчено:

- на рівні міста (2018 -2020 р.р.), наказ № 453-од від 30.08.2018 р., План роботи ММК управління освіти Луцької міської ради на 2018-2019 н.р.

Схвалено: рішенням науково-методичної ради управління освіти Луцької міської ради протокол № 6 від 17.06.2020 р.

Форма узагальнення: інформаційний довідник перспективного педагогічного досвіду.

Інформація про використання досвіду: курси вчителів-логопедів при ВППО, видавнича діяльність, публікації, відеоматеріали, презентації.

Рекомендації з пропаганди втілення педагогічного досвіду:

- Ефективною формою забезпечення впровадження у практику роботи даного досвіду є видавнича діяльність, проведення майстер-класів, тренінгових і презентаційних занять на рівні міста та області.

Висновки про досвід. Досвід раціоналізаторський. Заслуговує на увагу та поширення на рівні міста та області (додаток 1, 2). Апробована варіативність використання інноваційної діяльності у корекційно-відновлювальній роботі, що дозволяє забезпечити ефективність логопедичної роботи та підвищити професійну майстерність педагога.

МЕТОДИЧНІ ЗНАХІДКИ

Метою участі педагогів у методичних заходах є задоволення освітніх потреб фахівців, створення умов щодо їхнього фахового функціонування та особистісної самореалізації, оволодіння ними сучасним змістом і технологіями дошкільної освіти, методами наукового аналізу власної педагогічної діяльності, засобами вирішення педагогічних задач, спрямованих на розвиток дитячої особистості.

Одним із провідних завдань залучення вчителя-логопеда до участі у методичній роботі є підвищення його кваліфікації, тобто створення гнучкої системи динамічного задоволення його професійних потреб.

Проведені методичні заходи за участю вчителя-логопеда спрямовані на удосконалення професійної майстерності, психолого-педагогічної культури педагогічних працівників, підвищення їх кваліфікації, активізацію творчого потенціалу та збагачення досвіду. Усі заходи сприяли самореалізації та самовдосконаленню професійної компетентності педагогів.

Семінар-практикум

«Розвиваємо мовлення дітей у співпраці. Найдоцільніші форми роботи з корекції мовлення»

Мета: ознайомити вихователів з основними формами корекції звуковимови у дітей дошкільного віку та застосуванням їх на практиці.

План

Засідання 1

1. Спільні зусилля дорослих – запорука успіху (інформація, вихователь Кубай О.Ф.)
2. Шляхи здійснення практичної взаємодії (інформація, Завиднюк Т.Є.)
3. Як формувати й удосконалювати вміння дітей диференціювати фонеми? («круглий стіл»)
4. Корекційно-педагогічна робота щодо формування фонематичного сприймання, уявлень, звукового аналізу.

(тест для самодіагностики)

5. Ігри, вправи для формування правильного мовлення
(педагогічний ринг)

Засідання 2 (практикум)

1. Дидактична гра «Артикуляційна гімнастика»:
 - свистячі (С, З, Ц);
 - шиплячі (Ш, Ж, Ч);
 - сонорні (Л, Р).
2. Вправи на дихання «Здуй сніжинку», «Фокус».
3. Дрібна моторика пальців рук:
 - пальчикові вправи;
 - дидактична гра;
 - театр пальців рук.
4. Робота зі звуком, складом, словом, речення (робота зі схемами-картками, моделями, таблицями).
5. У скарбничку вихователям «Вчимо правильно говорити дітей»

Матеріали до семінару-практикуму

Інформація «Спільні зусилля дорослих – запорука успіху»

Вади звуковимови з проявами недорозвинення фонематичного сприймання найбільш поширені у дошкільників. Якщо ці вади не пов'язані з вадами слуху, з тяжким недорозвиненням у дитини лексичної та граматичної систем, їх визначають як дислалію або ФФНМ (фонетико-фонематичний недорозвиток мовлення).

Такі дефекти спричинені функціональною незрілістю мовленнєво-рухового аналізатора і недостатнім слуховим контролем власного мовлення, а також анатомо-фізіологічними дефектами мовленнєвого апарату. При цьому спостерігається неправильна вимова звуків, порушення мовленнєвого дихання. Зазвичай ці порушення супроводжуються відхиленнями у формуванні фонематичних функцій (фонематичного сприймання, уявлень, звукового аналізу).

Для подолання мовленнєвих вад у дітей

розроблено схему корекційно-педагогічної роботи, яка містить п'ять напрямів:

1. Підготовка артикуляційного апарату до формування артикуляційних укладів:

- корекція мовленнєвого дихання і голосу;
- розвиток артикуляційних рухів та певних особливостей якості цих рухів – їх сили, точності, координованості, синхронності;
- розвиток кінестетичних відчуттів.

2. Корекція дефектів звуковимови:

- постановка звуків та їх автоматизація;
 - диференціація звуків;
 - розвиток самоконтролю;
- формування активного самостійного спілкування.

3. Корекція фонематичного розвитку:

- формування сенсорного та перцептивного рівнів сприймання (якщо вони порушені);
- формування звукових образів слів;
- розвиток фонематичного аналізу.

4. Удосконалення навичок граматично правильного мовлення:

- диференціація предметно-синтаксичного значення граматичних морфем;
- формування навички їх практичного виокремлення;
- формування спрямованості уваги на граматичне оформлення мовлення;
- формування уміння вживати різні типи синтаксичних конструкцій речення;
- розвиток трансформаційних синтаксичних операцій.

5. Розвиток активної пізнавальної діяльності, невербального мислення, пам'яті, уваги, зорового гнозису.

Ми не лише удосконалюємо усне мовлення дітей, але й забезпечуємо їхній інтелектуальний розвиток, використовуючи систему фонетичних та мовленнєвих вправ. Діти, виконуючи вправи, практично засвоюють чітку

звукосимволу, лексику та граматику.

Усю корекційно-педагогічну роботу ми будемо в ігровій формі за принципом «від простого до складного» і спрямовуємо на позитивний результат.

Для того щоб забезпечити ефективний процес корекційно-педагогічної роботи, ми намагаємося створити належні умови і найперше – забезпечити тісний взаємозв'язок вчителя-логопеда з вихователями та батьками вихованців. З цією метою ми проводимо консультації, ознайомлюємо вихователів та батьків з розробками кожної лексичної теми, домагаючись правильного і послідовного виконання завдань, запропонованих вчителем-логопедом.

Після детального обстеження дитини вчитель-логопед ознайомлює вихователя з особливостями її мовлення і пропонує перспективний план корекційної роботи. Керуючись цим планом, вихователь складає свій план роботи на місяць за всіма видами діяльності і обговорює його з вчителем-логопедом. Для ефективнішої роботи дітей поділяють на підгрупи відповідно до рівня їхнього мовленнєвого розвитку. У загальну систему роботи на заняттях та у повсякденному житті вихователь включає багато різних цікавих ігор та завдань, спрямованих на формування чіткої звукосимволу та правильного граматичного мовлення.

Враховуючи те, що вихователь спілкується з дітьми протягом більшої частини дня, саме на нього покладено функцію автоматизації поставлених звуків у мовленні дітей. Вихователь продовжує формувати у дітей здатність і бажання контролювати себе, спілкуватись, спираючись на зразок чистого мовлення. На базі чіткої вимови звуків педагоги формують та розвивають у дітей:

- активний та пасивний словник, зокрема через словотворення;
- уявлення про морфологічний склад слова та його зміни у реченні;

- уміння правильно будувати прості, поширені, складні речення;
- зв'язне мовлення, навчаючи складати розповіді з опорою на предметні, сюжетні картинки, переказувати оповідання, казки;
- стійку увагу, пам'ять, логічне мислення.

Дуже важливим у співпраці вчителя-логопеда й вихователя є використання міжпредметних зв'язків – збагачення словника та розв'язання інших мовленнєвих завдань на заняттях з конструювання, математики, ознайомлення з природою, фізкультури, образотворчої діяльності тощо. Скажімо, на занятті з математики діти поповнюють словник кількісними та порядковими числівниками, дієсловами і супроводжують мовленням практичні дії. А на малюванні – вчать складати описові розповіді, широко використовуючи прикметники, будуючи поширені та складні речення тощо.

Тісний контакт вчителя-логопеда, вихователя та батьків поліпшує спільну творчу діяльність і дає можливість дошкільнятам досягти гарних результатів у подоланні мовленнєвих вад.

Інформація «Шляхи здійснення практичної взаємодії»

Вчитель-логопед планує корекційну роботу, передбачаючи в ній низку послідовних методів навчання, які обов'язково використовує у своїй роботі і вихователь. Це такі методи:

- вправи для розвитку слухової уваги та фонематичного сприймання;
- вправи для подолання вад мовленнєвої моторики – підготовчі артикуляційні вправи для розвитку рухомості органів периферичного мовленнєвого апарату, корекція дрібної та загальної моторики;
- усунення дефектної звуковимови;
- формування вміння диференціювати у самотійному мовленні звуки, схожі за артикуляцією та звучанням;

- формування чіткої звуковимови завдяки введенню звука в повсякденне мовлення, що передбачає повну автоматизацію навичок його вимови.

Вихователь, спостерігаючи за роботою вчителя-логопеда на фронтальних заняттях з грамоти, розвитку мовлення, занотує методи і прийоми, які використовує вчитель-логопед, відповіді дітей, звертає увагу на їхню звуковимову, граматичне оформлення фраз тощо. А потім на прогулянці та у другій половині дня закріплює з дітьми отримані на занятті знання та навички, використовуючи ті самі прийоми, або ускладнюючи їх за рекомендацією вчителя-логопеда.

Вихователь увесь час спілкується з дітьми, вправляючи їх в активному мовленні, зацікавлюючи, викликаючи у малюків бажання спілкуватися як з дорослим, так і з дітьми.

Налагодити тісну взаємодію між вчителем-логопедом, вихователем та батьками вихованців допомагає «вечірній зошит», в якому вчитель-логопед занотує завдання, розміщує сюжетні та предметні картинки, дидактичні ігри, оповідки, загадки, чистомовки тощо. Це як допомога у виконанні домашнього завдання, якою керуються вихователь, проводячи індивідуальну роботу з дітьми у другій половині дня, і батьки, отримуючи зошит на вихідні.

*Матеріали до «круглого столу»
«Як формувати й удосконалювати вміння дітей
диференціювати фонему?»*

Для того щоб дитина навчилася чітко й зрозуміло вимовляти звуки та слова, правильно користуватися голосом, вона має навчитися напружувати слух, сприймати та розрізняти різні звуки, зокрема і звуки рідної мови. Ця здатність не, з'являється спонтанно, її слід розвивати. І робити це найліпше у процесі які активно використовують у своїй роботі і вчитель-логопед, і вихователь.

Розвиток фонематичного сприймання слід починати на матеріалі немовленнєвих звуків і поступово охоплювати всі

звуки мовлення: від звуків, які діти вже засвоїли, до тих, вимова яких у дітей лише формується та вводиться у самостійне мовлення.

Фонематичний слух – тонкий систематизований слух здатний здійснювати операції розрізнення і впізнавання фонем, що становлять звукову оболонку слова.

У всій системі логопедичної роботи з розвитку фонематичного сприймання чи не найскладніше – навчити дітей диференціювати фонemi. Цю роботу ми здійснюємо поетапно, а саме вчимо дітей:

- розпізнавати немовленнєві звуки;
- розрізняти висоту, силу і тембр голосу, орієнтуючись на ті самі звуки, слова;
- розрізняти слова, близькі за звуковим складом;
- розрізняти склади; розрізняти фонemi рідної мови;
- проводити звуковий аналіз.

Фонематичне сприймання – спеціальні розумові дії з диференціації фонем та встановлення звукової структури слова.

Ігри на розпізнавання немовленнєвих звуків

На першому етапі ми вчимо дітей розпізнавати немовленнєві звуки. Ця робота сприяє розвитку та концентрації слухової уваги і пам'яті дітей, збагаченню їхнього дієслівного словника. З цією метою ми проводимо різні ігри та вправи.

«Розкажіть, що почули?»

Педагог пропонує прислухатись і відтворити почуті немовленнєві звуки (на прогулянці, в коридорі, роздягальні тощо).

«Що шумить? Що капає?

Що стукає, шарудить, брязкає? Хто сміється?»

Педагог створює відповідні звуки (шурхіт, брязкання, стукіт тощо) і пропонує дітям їх відтворити. Як їх можна

назвати?

«Тихо – голосно»

Педагог пропонує знайти заховану іграшку, орієнтуючись на звук брязкальця, бубна або плескання в долоні. Якщо створене педагогом звучання голосне – іграшка близько, а якщо тихе – іграшка знаходиться далеко.

«Упізнай за звуком»

Педагог розкладає на столі декілька іграшок, що звучать, демонструє кожен звук, пропонуючи дітям його запам'ятати. Потім діти заплющують очі, а педагог створює ритмічний звук певною іграшкою. Педагог пропонує відгадати, що звучить, відтворити заданий ритм та назвати дію (пищить, брязкає, торохтить).

Ігри на розрізнення висоти, сили і тембру голосу

Після того, як діти навчилися розпізнавати різні немовленнєві звуки, ми навчаємо їх розрізняти висоту, силу і тембр голосу. Для цього ми використовуємо ігри та вправи, у яких різними голосами промовляються ті самі звуки чи слова.

«Упізнай за голосом»

Діти стають півколом. Вибирають одну дитину. Вона повертається спиною до інших, заплющує очі. Діти по черзі кличуть дитину, а вона має відгадати, хто її покликав.

«Близько – далеко»

Педагог показує дітям картинку із зображенням, скажімо, потягу і запитує: «Як гуде потяг?» (У-у-у.) Потім пояснює: «Якщо потяг далеко, то звук тихий, а якщо близько – гучний». (Пояснення супроводжує показом.) Діти відтворюють звук потягу гучно чи тихо – відповідно до команд педагога «близько», «далеко».

«Хто плаче?»

Педагог пропонує дітям послухати плач хлопчика і дівчинки, порівняти чим вони відрізняються (голос у хлопчика – низький, а у дівчинки – високий). Після обговорення педагог вибирає дитину, яка відгадуватиме, хто плаче.

«Хто які звуки видає?»

Педагог роздає дітям картинки із зображеннями тварин та їхніх дитинчат, разом з дітьми звуконаслідує їм, розрізняючи голос дорослих тварин та їхніх дитинчат (низький та високий). Потім діти самостійно відтворюють звуки тварини, а обрана дитина повертається спиною і відгадує голос якої тварини звучить, дорослої чи дитинчати.

Ігри на розрізнення слів близьких за звуковим складом

Навчаючись вслуховуватись у світ оточуючих звуків, граючись з ними, дитина формує свій слух, намагається наблизити звучання своєї мови до мови тих, хто поряд. Тому що без повноцінного сприймання фонем, без чіткого їх розрізнення, неможлива їх правильна вимова.

«Упіймай слово»

Педагог показує дітям картинку і називає її, скажімо, «Котик». Потім пропонує дітям уважно слухати слова. Якщо діти почують слово «котик», то мають плеснути в долоні – «упіймати слово», а якщо прозвучить інше слово – присісти. Після цього педагог проговорює низку слів, що відрізняються лише одним звуком: котик - мотик - дотик - котик - ботик-котик - ротик...

«Назви предмети так, як я»

Педагог виставляє в один ряд картинки із зображенням предметів, назви яких схожі за звуковим складом, скажімо: дім, дим, коса, коза, бак, мак, сік, бік, кит, кіт, ліс, лис. Ознайомлює дітей з назвами картинок. Потім називає кілька слів і пропонує дітям запам'ятати, назвати та відібрати картинки у заданій послідовності.

Починати можна з 3-4 слів, поступово збільшуючи їх кількість.

Ігри на розрізнення складів

Перш ніж навчати дітей розрізняти склади, доцільно ознайомити їх з поняттям «склад». Для практичного

розрізнення складів за звучанням ми використовуємо багато ігор.

«Який склад зайвий?»

Педагог пропонує дитині прослухати складовий ряд (па-па-ту; ка-ка-ку-ка; да-да-ду-да тощо) і визначити зайвий. Зайвим вважається той склад, який має інше звучання. Визначати зайвий склад можна, плеснувши у долоні, піднявши кружечок певного кольору тощо.

«Веселий потяг»

У потязі з трьома вагончиками подорожують тварини. Педагог пропонує дітям розсадити тварин по вагонах – розкласти картинки із зображеннями тварин. Для цього діти ділять слова – назви тварин на склади та визначають, у якому вагончику хто поїде. Наприклад: кіт – у першому, коза – у другому, корова – у третьому.

«Відгадай слово»

Педагог виставляє картинки і промовляє перший склад, а дитина шукає відповідну картинку і називає слово, яке починається з названого складу.

Вправи на розрізнення фонем рідної мови

Навчати дітей розрізняти фонemi рідної мови ми починаємо з диференціації голосних. Для цього ми використовуємо логопедичні картинки-символи, що позначають певний звук, скажімо:

- потяг гуде – у-у-у;
- дівчинка плаче – а-а-а;
- пташечка співає – і-і-і.

Ми ознайомлюємо дітей із картинками-символами та звуками, які вони позначають. Потім пропонуємо прослухати звуки і на кожний звук піднімати відповідну картинку.

«Кольорові звуки»

Педагог пропонує дітям по три кружечки і пояснює, що звук «а» живе в червоному кружечку, «о» – в зеленому, «у» – в синьому. Потім пропонує погратися зі звуками:

- педагог називає звук, а діти піднімають кружечок

відповідного кольору;

- педагог викладає кружечки, а діти по черзі відтворюють звуковий ряд відповідно до кольорового ряду;
- педагог озвучує звуковий ряд – діти будують кольоровий.

Матеріали міні-педагогічного рингу

«Ігри, вправи для формування правильного мовлення»

Педагоги отримують домашнє завдання: добирають необхідний наглядний демонстраційний матеріал, демонструють використання у роботі з дітьми (назва, мета, хід, очікуваний результат) щодо формування правильного мовлення.

Тест для самодіагностики

«Корекційно-педагогічна робота щодо формування фонематичного сприймання, уявлень, звукового аналізу»

Визначте 5 напрямів корекційно-педагогічної роботи, підкресліть правильну відповідь:

- підготовка артикуляційного апарату до формування артикуляційних укладів;
- корекція дефектів звуковимови;
- корекція фонематичного розвитку;
- удосконалення навичок граматично правильного мовлення;
- розвиток активної пізнавальної діяльності, невербального мислення, пам'яті, уваги, зорового гнозису;
- розвиток зв'язного мовлення.

Процес корекційної роботи має характер:

- коригуючий;
- розвивальний;
- пізнавальний.

Корекційно-педагогічна робота будується за принципом:

- «від простого до складного»;
- «від складного до простого».

Підкресліть методи корекційної роботи:

- дидактичні ігри;
- артикуляційна гімнастика;

- дрібна моторика пальців рук.

Параметри правильного ротового видиху:

- вправи для розвитку слухової уваги та фонематичного сприймання;
- вправи для подолання вад мовленнєвої моторики;
- підготовчі артикуляційні вправи для розвитку рухомості органів периферичного мовленнєвого апарату;
- корекція дрібної та загальної моторики;
- усунення дефектної звуковимови;
- формування вміння диференціювати у самотійному мовленні звуки, схожі за артикуляцією та звучанням;
- складання розповіді за зразком вихователя;
- формування чіткої звуковимови завдяки введенню звука в повсякденне мовлення, що передбачає повну автоматизацію навичок його вимови;
- утворення нових слів за допомогою суфіксів.

Фонематичний слух – це...Визначте правильне трактування поняття, підкресліть.

- тонкий систематизований слух здатний здійснювати операції розрізнення і впізнавання фонем, що становлять звукову оболонку слова;
- слух здатний здійснювати операції розрізнення і впізнавання фонем.

Фонематичне сприймання – ...

- звукова структура слова;
- спеціальні розумові дії з диференціації фонем та встановлення звукової структури слова.

Консультація

«Розвиток звукової культури мовлення дошкільників»

Мета: розширити уявлення вихователів щодо організації корекційної роботи на заняттях і в повсякденному житті.

Інформація

Звукова культура мовлення є складовою частиною

мовної культури. Діти дошкільного віку опановують її в процесі спілкування з оточуючими людьми. Великий вплив на формування високої культури мовлення у дітей має вихователь. Культура мови – це вміння правильно, у відповідності до змісту викладеного, користуватися всіма мовними засобами (звуковими засобами, в тому числі інтонацією, лексичним запасом, граматичними формами).

Іноді робота вихователя щодо формування правильної мови у дітей, попередження недоліків мови ототожнюється з роботою логопеда щодо виправлення недоліків вимови звуків. Однак виховання звукової культури мовлення не слід зводити тільки до формування правильної вимови звуків. Формування правильної звуковимови є лише частиною роботи: коли вихователь допомагає дітям оволодіти правильним мовним диханням, правильною вимовою всіх звуків рідної мови, чітким проголошенням слів, умінням користуватися голосом, привчає дітей говорити не поспішаючи, інтонаційно виразно.

У той же час в роботі по формуванню звукової сторони мови вихователі можуть використовувати деякі логопедичні прийоми. Виховання звукової культури мовлення здійснюється одночасно з розвитком інших сторін мови: словника, зв'язковий, граматично правильного мовлення.

Для правильного звуковимови необхідна артикуляційна гімнастика – вправи для тренування органів артикуляції (губ, язика, нижньої щелепи). А ось що таке артикуляційна гімнастика? Чому необхідно займатися артикуляційною гімнастикою, спробуємо з'ясувати.

артикуляційна гімнастика

Звуки мови утворюються в результаті складного комплексу рухів артикуляційних органів – кинемо. Вироблення тієї чи іншої кинемо відкриває можливість освоєння тих мовних звуків, які не могли бути сказані через її відсутність. Ми правильно вимовляємо різні звуки, як ізольовано, так і в мовному потоці, завдяки силі, хорошою

рухливості і диференційованої роботі органів апарату артикуляції. Таким чином, вимова звуків мови – це складний руховий навик. Вже з дитячих днів дитина проробляє масу найрізноманітніших артикуляційно-мімічних рухів мовою, губами, щелепою, супроводжуючи ці рухи дифузними звуками (бурмотіння, лепет).

Такі рухи і є першим етапом у розвитку мовлення дитини; вони грають роль гімнастики органів мови в природних умовах життя. Точність, сила і диференційованість цих рухів розвиваються у дитини поступово. Для чіткої артикуляції потрібні сильні, пружні і рухливі органи мови. Артикуляція пов'язана з роботою численних м'язів, в тому числі: жувальних, ковтальних, мімічних. Процес голосоутворення відбувається за участю органів дихання (гортань, трахея, бронхи, легені, діафрагма, міжреберні м'язи). Артикуляційна гімнастика є основою формування мовних звуків – фонем – і корекції порушень звуковимови будь-якої етіології і патогенезу; вона включає вправи для тренування рухливості органів артикуляційного апарату, відпрацювання певних положень губ, язика, м'якого піднебіння, необхідних для правильного вимовляння, як всіх звуків, так і кожного звуку тієї чи іншої групи.

Мета артикуляційної гімнастики – вироблення повноцінних рухів і певних положень органів артикуляційного апарату, необхідних для правильної вимови звуків.

Рекомендації щодо проведення вправ артикуляційної гімнастики

1. Проводити гімнастику артикуляції потрібно щодня, щоб вироблювані у дітей навички закріплювалися. Краще виконувати вправи 3-4 рази на день по 3-5 хвилин. Не слід пропонувати дітям більше 2-3 вправ за раз.
2. Кожна вправа виконується по 5-7 разів.
3. Статичні вправи виконуються по 10-15 секунд (утримання

артикуляційної пози в одному положенні).

4. При відборі вправ для артикуляційної гімнастики треба дотримуватися певної послідовності, йти від простих вправ до складних. Проводити їх краще емоційно, в ігровій формі.

5. З виконуваних двох-трьох вправ новим може бути тільки одна, друга й третя – даються для повторення і закріплення. Якщо ж дитина виконує якусь вправу недостатньо добре, годі було нових вправ, краще відпрацьовувати старий матеріал. Для його закріплення можна придумати нові ігрові прийоми.

6. Артикуляційну гімнастику виконують сидячи, так як в такому положенні у дитини пряма спина, тіло не напружене, руки і ноги знаходяться в спокійному положенні.

7. Дитина має добре бачити обличчя дорослого, а також своє обличчя, щоб самостійно контролювати правильність виконання вправ. Тому дитина і дорослий під час проведення артикуляційної гімнастики повинні перебувати перед настінним дзеркалом. Також вона може використати невелике дзеркало з ручкою (приблизно 9 x 12 см).

8. Починати гімнастику краще з вправ для губ.

Усний логопедичний журнал для батьків «Практичні завдання»

Мета: розширити практичний досвід батьків з питань логопедичної роботи в домашніх умовах.

Перша сторінка журналу

Організаційний момент: об'єднання слухачів у 3 групи.

Кожен учасник обирає одну картинку, визначає місце звуку «ш» в її назві (на початку, в середині, наприкінці) та займає місце за столом з відповідною схемою.

1 група. У середній групі розучуються вправи: «Жаба», «Слоник», «Смачне варення», «Маляр», «Дятел», «Конячка».

2 група. У старшій групі, де більше 50% дітей неправильно вимовляють звук «с», для розминки обрано такі вправи: «Лопатка», «Чашечка», «Гойдалки», «Маляр», «Конячка», «Чистимо зуби».

3 група. У старшій групі, де діти правильно, але нечітко вимовляють всі звуки, обрані наступні вправи: «Слоник», «Жаба», «Лопатка», «Смачне варення», «Киця».

Вчитель-логопед проводить з батьками гімнастику артикуляції з музикою і біоенергопластикою.

Біоенергопластика – це з'єднання рухів артикуляційного апарату з рухами пензля руки. Рухи тіла, спільні рухи руки і апарату артикуляції, якщо вони пластичні, розкуті і вільні, допомагають активізувати природний розподіл біоенергії в організмі. Це впливає на активізацію інтелектуальної діяльності дітей, розвиває координацію рухів і дрібну моторику.

Підводиться підсумок:

1. Що таке артикуляційна гімнастика? Біоенергопластика?
2. Назвіть вправи, які розучили на зустрічі?

Друга сторінка журналу

«Основні напрямки в роботі з розвитку фонематичного слуху»

Мета: систематизувати знання педагогів щодо розвитку фонематичної функції мови.

Який батько не мріє про те, щоб його дитина швидко і успішно навчився читати і писати, без проблем навчався в школі? Але якщо у дитини порушений або недостатньо сформований фонематичний слух, це може перешкодити оволодінню процесами читання і письма. Тобто дитина при читанні і листі може допускати такі помилки:

1. Заміни дзвінких приголосних парними глухими і навпаки («томик» замість «Будиночок», «удюг» замість «праска»)
2. Заміни м'яких приголосних відповідними твердими і навпаки («ден» замість «день», «кљомби» замість «кљумба»).
3. Заміни свистячих звуків (С, З, Ц шиплячими Ш, Ж, Щ, Ч), («сапеа» замість «шапка», «сапля» замість «чапля» і т. д.)
4. Різноманітні літерні заміни в групі сонорних голосних (Р, РЬ, Л, ЛЬ, і Й) («глаки» замість «граки», «гійка» замість «гірка» і т. д.)

Тому нашим спільним з батьками завданням є розвинути у дитини фонематичний слух. Що таке слух? Це здатність людини за допомогою вух сприймати звуки і орієнтуватися у навколишньому середовищі. Слух буває немовний і мовний.

Немовний слух – це сприйняття природних, побутових та музичних шумів.

Мовний (фонематичний) слух – це слух на звуки мови, тобто розрізнення звуків мови. Він є основою для розуміння сенсу сказаного.

При несформованості мовного (фонематичного) слуху дитина сприймає (запам'ятовує, повторює, пише) не те, що їй сказали, а то, що він почув, – щось точно, а щось дуже подібно.

Добре підготувати дитину до школи, створити основу для навчання грамоті можна тільки в процесі систематичної роботи з розвитку фонематичного сприйняття, яке включає два компоненти: фонематичний слух – це здатність сприймати на слух і точно диференціювати всі звуки мови, особливо близькі за звучанням, і елементарний звуковий аналіз.

Фонематичне сприймання – перший щабель в оволодінні грамотою. Воно формується в період від одного до 4-х років.

Звуковий аналіз – це операція уявного поділу на складові елементи поєднань звуків, складів, слів. Він відноситься до другого ступеня і формується після чотирьох років.

Правильна мова – один з показників готовності дитини до навчання в школі, запорука успішного засвоєння грамоти і читання: письмова мова формується на основі усної. Діти до 5 років мають вміти (тобто формуються найпростіші форми звукового аналізу):

- виділяти голосні звуки в словах (лелека, качка і т. д.)
 - Приголосні
- на початку слів (танк, гармата, тато і т. д.);

- впізнавання звуку в слові;
- підбирати слова із заданим звуком;
- розрізняти на слух слова, що відрізняються однією фонемою (мишка - мішка, нірка - кірка і т. д.).

Подолання недорозвинення фонематичного слуху досягається шляхом цілеспрямованої щоденної роботи щодо корекції звукової сторони мови і розвитку фонематичного слуху. Тому наше завдання полягає в тому, щоб навчити дитину правильно сприймати і розрізняти звуки мови, а допоможуть в цьому спеціальні завдання та ігри.

Завдання для роботи в групах:

1. Розвиток фонематичної функції під час фізкультурної хвилинки вдома

1. В. П. – встати, руки вздовж тулуба, ноги на ширині плечей. Якщо в слові є звук Б, плеснути в долоні над головою, на інші слова руки до плечей (барабан, ворона, палиця, булка, кабан, полку, суп, дуби, зуб, корабель, вата, подарунок, зубр)

2. В. П. – основна стійка. На слово зі звуком З нахил вперед, зі звуком С стрибок (санки, насос, парасолька, коса, бурулька, борсук, сонце, позолота, маска, паркан, міхур, роса)

3. Чи сяде на місце той, хто назве слова зі звуком М

Проведене тренування всіх сторін фонематичної функції: фонематичний слух, диференціація, фонематичні уявлення.

1. Бліц-опитування: знайди помилку.

- Педагог просить визначити, скільки звуків в слові. При цьому слова вимовляє наступним чином: ба-ра-ба-н, ка-з-ка, ма-к.

- Педагог просить визначити місце звука «з» в словах: парасоля, зебра, гарбуз, ваза.

2. Ігротека.

Гра з предметом «Звукова естафета»

Групи отримують завдання: передаючи м'яч один одному, називати слово, в якому звук «н» (*твердий*) стоїть на

початку, середині, наприкінці слова, наприклад: шкарпетки, нарцис, вікно, темно, місяць, сни, ананас, галявина, батіг, кнопки, вправність, баран, кабан, апельсин.

3. Вибір скоромовок.

1 група.

1. Тортилла тортами не торгує.
2. Базіка базікає, а скиглік нисє.
4. Метальник метав молот, а Мітя – молоток.

2 група.

1. Йшла Саша по шосє і їла сушку.
2. Слони розумні.

Слони смирні.

Слони спокійні і сильні.

3. Сорок сорок крали горох,
Сорок ворон відігнали сорок.
Сорок орлів налякали ворон.
Сорок корів розігнали ворон.

3 група.

1. Жанна обожнює морозиво і тістечка, а Олежик обожнює Жанну.

3. Я дивлюся на бережок-

Чи не лежить пиріжок?

Конкурс на кращого читця скоромовки. *(Від кожної групи по одній людині) «На міліні ми ліниво линя ловили»*

Підведення підсумків.

Оцініть, наскільки корисним був представлений матеріал? Як ставитеся до групової форми організації роботи? Яка допомога потрібна?

Майстер-клас

«Здоров'язберігаючі технології як засіб розвитку дихальної функції в роботі з дітьми-логопатами»

Мета: ознайомити вихователів з особливостями проведення дихальної гімнастики з дітьми дошкільного віку. Навчання прийомам та формування знань з проведення дихальної гімнастики на практиці.

План

Теоретична частина

1. Дихальна гімнастика, як форма оздоровчої та корекційної роботи з дітьми дошкільного віку.
2. Фізіологічні особливості дихання.

Практична частина

3. Дихальні ігри та вправи з дітьми молодшого та старшого дошкільного віку.
4. Особливості проведення дихальної гімнастики з дітьми за А.Н.Стрельніковою.
5. Висновок.

Теоретична частина майстер-класу

Шановні колеги, я пропоную вам ознайомитися і самим навчитися дихальним вправам, щоб в подальшому використовувати ці знання, вміння і навички в роботі з дітьми. Але для початку я хочу занурити вас в теоретичну частину сьогоднішньої теми.

Ми говоримо «ранок дихає прохолодою», «зітхнула земля», «божественне дихання вітерця», «дихання життя» - вся наша планета дихає, розвивається як живий організм.

Здоров'я дитини, його фізична і розумова діяльність багато в чому залежить від численних фізіологічних процесів, що протікають в організмі. Одним з таких важливих процесів є дихання. Повне дихання благотворно впливає на весь організм людини в цілому.

Мовне дихання відрізняється від звичайного фізіологічного дихання.

Мовне дихання – це керований процес. А допоможе керувати цим процесом - дихальна гімнастика. Дихальна гімнастика допомагає в корекційній роботі з дітьми.

Дихальна гімнастика – це система дихальних вправ, спрямованих на зміцнення здоров'я та корекцію мовних вад дітей. Регулярні заняття дихальною гімнастикою сприяють

вихованню правильного мовного дихання з подовженим поступовим видихом, профілактиці хвороб дихальних шляхів. Такі захворювання, як риніт, гайморит, хронічний бронхіт і ін. часто є причиною порушення звуковимови у дітей, ускладнюють процес правильного мовного дихання, змінюють інтонаційну забарвленість голосу, викликають зміни в структурі органів артикуляції.

Залежно від того, які м'язи задіяні, розрізняють *чотири типи дихання*:

1. Нижнє, або «черевне», «діафрагмальне» (в дихальних рухах бере участь тільки діафрагма, а грудна клітка залишається без змін, в основному вентилюється нижня частина легенів і троти – середня).
2. Середнє, або «реберне» (в дихальних рухах беруть участь міжреберні м'язи, грудна клітка розширюється і троти піднімається нагору, діафрагма також злегка піднімається).
3. Верхнє, або «ключичне» (дихання здійснюється тільки за рахунок підняття ключиць при нерухомій грудній клітці, в основному вентилюються верхівки легень і троти – їх середня частина).
4. Змішане (об'єднує всі вищевказані типи дихання, при цьому рівномірно вентилюються всі частини легенів).

Таким чином, вдих і видих, змінюючи один одного, забезпечують вентиляцію легенів, а яку їх частину – залежить від типу дихання.

Найбільш правильним, зручним для мови є діафрагмально-реберний подих, коли вдих і видих відбуваються за участю діафрагми і міжреберних м'язів. Активна нижня, сама ємна частина легких. Верхні відділи грудної клітини, а також плечі практично залишаються нерухомими.

В структурі дихальної гімнастики застосовуються *статичні, динамічні та спеціальні дихальні вправи*.

При проведенні дихальної гімнастики з дітьми дошкільного віку необхідно дотримуватися деяких *правил*:

1. Перед проведенням дихальної гімнастики необхідно витерти пил в приміщенні, провітрити його.
2. Вправи рекомендується виконувати у вільному одязі, який не обмежує рухи.
3. Перед виконанням дихальних вправ дитина повинна заспокоїтися.
4. Дихальну гімнастику не рекомендується проводити після прийому їжі. Краще, щоб між заняттями і останнім прийомом їжі пройшла хоча б година.
5. Вибір і дозування дихальних вправ залежить від віку, фізичного розвитку, типу нервової системи, динамічної сприйнятливості, психологічного стану, характеру порушень і корекційно-педагогічних завдань.
6. Дихальну гімнастику проводять регулярно, починаючи з мінімальних доз і мінімальної кількості вправ, з поступово зростаючим навантаженням. Навантаження збільшують за рахунок більшої кількості повторень вправ або заміни більш простих на більш складні (виконувати вправи кожен день по 3-6 хв, в залежності від віку дітей).
7. Під час виконання вправ треба уважно спостерігати за якістю рухів і реакцією на навантаження. Необхідно стежити за тим, щоб під час виконання дитиною вправ не напружувалися м'язи рук, шиї, грудей; плечі не піднімати при вдиху і опускати при видиху.

Зупинимося на *особливостях використання дихальної гімнастики* в роботі з дітьми дошкільного віку:

1. Діти охочіше виконують дихальну гімнастику, якщо вона йде в музичному супроводі.
2. Весь комплекс необхідно перетворити в гру. Всі основні правила виконання вправи даються в ігровій формі. Всі вправи мають ігрові назви, наприклад: «Вогнище», «Насос».
3. Необхідна мотивація для виконання дихальної гімнастики. У дошкільнят відсутня мотивація збереження і зміцнення власного здоров'я, тому необхідна вступна бесіда про важливість цих вправ.

4. Важлива умова ефективності такої гімнастики в тому, що її потрібно виконувати регулярно, без перерв.

У роботі з дітьми дошкільного віку дихальна гімнастика може бути використана в різних *режимних моментах*: як частина фізкультурного заняття або окремі дихальні вправи на фізкультурному та музичному заняттях після навантаження; в ранковій гімнастиці; після оздоровчого бігу; після денного сну в поєднанні з фізичними вправами; в загартовуваних заходах; в будь-якій рухової діяльності дітей; в домашніх умовах.

Неодмінною умовою є постійне спостереження за самопочуттям дітей.

Практична частина майстер-класу

Шановні колеги! Хочу представити вашій увазі комплекс спеціальних дихальних вправ, що використовується мною в роботі з дітьми, що мають вади мови, і спрямований на розвиток *фізіологічного дихання*.

1. Мнемосхеми з розвитку фізіологічного дихання – так звані класичні вправи.

Їх мета: координація ротового і носового дихання, вироблення нижнереберного типу дихання при активній участі діафрагми.

- Вдих і видих через ніс. (Вдих – глибокий, видих – тривалий, плавний).
- Вдих через ніс, видих через рот. (Якщо видих через рот не виходить, зажати ніс пальцями).
- Вдих через рот, видих через ніс. (Для контролю можна підносити до носа або рота дзеркало, ватку, смужку паперу).
- Вдих і видих через рот. (Якщо вправа не виходить, затиснути ніс пальцями).
- Комбінований вдих.

Затримка дихання, видих через ніс.

Затримка дихання, видих через рот (Злегка відкритий).

2. «Покатай іграшку», «Понюхай квіти». Контролювати правильне дихання допоможе ваша власна долоня. Покладіть її на область діафрагми дитини (це місце між грудною кліткою і животом). При вдиху стінка живота піднімається, нижня частина грудної клітки розширюється. При видиху м'язи живота і грудної клітини скорочуються. Вдих – короткий, легкий, видих – тривалий, плавний (в співвідношенні 1: 5). Проробіть це ще раз спільно з долонею дитини, а потім він сам із задоволенням буде «стежити» за своїм правильним диханням. А щоб внести ігровий елемент в цю дію, досить посадити дитині на животик іграшку, і запропонувати покатати її. Пропоную виконати цю вправу разом.

Після цього починається робота по розвитку *мовного дихання*, яка проводиться в наступній послідовності:

- без участі мови;
- на матеріалі голосних, приголосних звуків, складів;
- на матеріалі слів, речень і фраз.

1. *Ігри та вправи на розвиток мовного дихання без участі мови.*

Мета: розвиток тривалого, плавного видиху, активізація м'язів губ.

Наприклад: «Султанчики», «Погаси вогник», «Дощик», «Гарячий чай», «Гаряча каша», «Шторм у пляшці», «Метелики», «Гольф», «Кораблик на воді», «Акваріум», макет дерева «Пори року», «Ненажерливі фрукти», багатофункційна дошка «Чарівні стрічки», індивідуальні тренажери дихання.

Школа початкуючого вчителя-логопеда

«Дуємо, задуваємо – звуки виправляємо»

Мета: обговорити з початкуючими педагогами питання формування мовного дихання, вироблення порад, рекомендацій.

Практична частина

Слід пам'ятати: дихальні вправи швидко стомлюють дитину і можуть викликати запаморочення (і навіть головний біль), тому після кожної вправи необхідно відпочити. У випадках виникнення запаморочення заняття слід припинити.

Після того як у дітей буде сформовано плавний тривалий видих, вводяться *голосові вправи*; при цьому увагу дітей звертають на різну висоту, силу, тембр голосу.

1. *Дихально-голосові ігри та вправи на матеріалі голосних, приголосних звуків, на матеріалі складів.*

Мета: відпрацювання подовженого видиху через рот з одночасною вимовою голосних звуків.

Інструкція. Вдих через рот швидкий, пауза, видих повільний з одночасною вимовою голосних спочатку пошепки, потім голосно.

Наприклад:

1. Вимова голосного звуку на видиху (2-4 рази): а, о, у, и, е (пошепки, голосом).
2. Вимова голосного ряду на одному видиху пошепки, голосом.
3. Вимова голосних в звуконаслідуваннях музичним інструментам – труба гуде: у-у-у; предметів – лялька плаче: уа-уа-уа; пароплав гуде: у-у-у; тваринам – ведмідь реве: а-а-а; голодний вовк: у-у-у; явищам природи – вітер виє: у-у-у; людям – дівчинка плаче: а-а-а.

Мета: відпрацювання подовженого видиху через рот з одночасною вимовою приголосних звуків у *рухах*.

«Дме вітер»

Діти водять хоровод. Педагог супроводжує рух розповіддю: «Вранці діти йдуть до дитячого садка. Світить сонце. Дує тихий вітерець: в-в-в-в-в (вимовляється тихо). Як дме тихий вітерець? (Діти зупиняються, тихенько колишують руками і повторюють тихо: в-в-в-в-в.) Увечері діти йдуть додому. Підійшли до будинку. І раптом подув сильний вітер: В-В-В-В-В (вимовляється голосно, активно рухають руками).

Як дме сильний вітер? ». (Діти голосно повторюють)

Мета: тренування подовженого видиху через рот з одночасним промовлянням складів.

«Драбинка».

Перед дітьми на дошці розміщена картинка або макет драбинки. У ході гри педагог ставить на кожну сходинку фігурку певної тварини. Діти відтворюють звуконаслідування, змінюючи висоту і силу голосу. «На дворі стоїть драбинка. На ній п'ять сходинок. На нижню сходинку стрибнула велика собака і загавкала (діти вимовляють низьким і гучним голосом: ав-ав-ав). На другу сходинку стрибнула кішка і занявкала (діти вимовляють більш тихим і більш високим голосом: мяу-мяу-мяу). На третю сходинку вистрибнув півень і голосно заспівав (діти вимовляють гучним і високим голосом: ку-ку-рі-ку). На четверту сходинку прилетів жук, сів і задзижчав (діти вимовляють низьким і тихим голосом: ж-ж-ж). На п'яту сходинку сів комар і заспівав свою пісеньку (діти вимовляють тихим і високим голосом: з-з-з).

«Логопедичні спіральки» – допомагають розвитку мовного дихання та закріпленню автоматизуємого важковимовного звука в дитині (звукові доріжки, дидактичні картки з розвитку просодики).

2. Дихально-голосові вправи на матеріалі слів, речень, фраз.

Мета: тренування подовженого видиху через рот з одночасним промовлянням слів зі зміною сили і висоти голосу (з опорою на сигнальні темпо-ритмічні картки, «Емоційні кульки»).

Інструкція. Проголошення слів йде на одному видиху. Подовжений видих нарощується поступово.

Наприклад: ланцюжок картинок (починається із називання 3-х картинок, поступово додається по ще 1-й).

Мета: тренування подовженого видиху з одночасним проголошенням фрази.

Інструкція. Кожне речення проговорюється разом, на

одному видиху. Ускладнюючи завдання, кожного разу потрібно пропонувати більш довгі фрази.

«Квіти»

Педагог ставить у вазу букет знайомих дітям квітів. Діти називають їх. Потім по черзі нюхають будь-яку квітку й на одному видиху вимовляють задану фразу. Фрази поступово ускладнюються. Наприклад: «Троянда пахне. Троянда дуже добре пахне. Червона троянда дуже добре пахне».

Такий комплекс можна використовувати в роботі з дітьми різного віку, але розпочинати необхідно з меншого дозування і зі спрощеної форми виконання, з поступовим ускладненням. З огляду на незавершеність формування дихальної системи молодших дошкільнят, дихальні вправи виконуються в повільному і середньому темпі з невеликою (4-5) кількістю повторень. У старшому дошкільному віці ці вправи виконуються в середньому темпі. Кількість повторень збільшується до 6-8 разів.

Існує багато різновидів дихальної гімнастики. Найчастіше використовуються дихальні вправи на методах Б.С.Толкачова, А.Н.Стрельникової, К.П.Бутейко, а також оздоровче дихання за системою йогів та інші.

Нетрадиційна дихальна гімнастика А.Н. Стрельникової для дітей.

Дихальна гімнастика, включає чотири основних правила.

- Правило перше вдих повинен бути короткий і активний. Від природи вдих слабкіше видиху, тому треба тренувати активний вдих і мимовільний, пасивний видих, що буде підтримувати природну динаміку дихання.
- Правило друге не заважати видиху йти після кожного вдиху як завгодно, скільки завгодно – краще через рот, ніж через ніс. Необхідно тренувати короткі, часті активні вдихи, ритмічно і легко.

- Правило третє – поспіль слід проводити стільки вдихів-рухів, скільки не втомлює і приносить задоволення.
- Правило четверте – поспіль робити стільки вдихів, скільки в даний момент можна зробити легко.

Дихальні вправи за методом А. Стрельнікової можна виконувати вже з 3-4 років. Така гімнастика дозволяє підвищити імунітет, тому її особливо рекомендують дітям, які часто хворіють на простудні захворювання. Крім того, вправи сприяють розвитку гнучкості і пластичності, допомагають усунути порушення постави (осанки), порушення мовлення і в цілому оптимізують роботу організму, що росте.

Перед розучуванням вправ, варто навчити дитину правильно вдихати повітря: вдих обов'язково повинен бути уривчастим і коротким, тільки носом. Разом з малюком понюхайте квітку, вдихніть аромат яблука або свіжоскошеної трави і тільки потім приступайте до освоєння трьох базових вправ: «Долоньки», «Погончики» і «Насос». Вправи необхідно робити в ритмі стройового кроку (наслідуючи солдатів на марші, покрокувавши 2-3 хвилини на місці, ви відчуєте ритм).

Показ і виконання комплексу вправ.

Дихальна гімнастика А.Н. Стрельнікової включає багато вправ, проте базовими з них є три – «Долоньки», «Погончики» і «Насос». Ці вправи присутні у всіх спеціалізованих комплексах, спрямованих на профілактику та лікування тих чи інших захворювань.

1. Вправа «Долоньки». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо, руки зігнуті в ліктях, долоні спрямовані від себе. Стискайте долоні в кулаки, одночасно роблячи різкі і гучні вдихи. Після завершення серії з 8 вдихів, ненадовго відпочиньте і повторіть вправу (всього 4 серії по 8 вдихів).

2. Вправа «Погончики». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо, руки на рівні пояса, долоні стиснуті

в кулаки. На вдиху різко опустить руки, розтиснувши кулаки і розчепірівши пальці, причому в цей момент намагайтеся з максимальною силою напружувати кисті і плечі. Зробіть 4 серій по 8 вдихів.

3. Вправа «Насос». Початкове положення – стоячи або сидячи прямо. Голосно вдихніть і повільно нахиліться, а потім так само повільно поверніться у вихідне положення, немов би ви працювали насосом. Зробіть 4 серії по 8 вдихів.

Шановні педагоги! Ми познайомилися з комплексом дихальної гімнастики. Ви можете застосувати всю свою фантазію, щоб придумати щось нове, урізноманітнити дихальні вправи, підібрати до них вірші і успішно використовувати в своїй педагогічній діяльності. Дякую вам за увагу і старанність, сподіваюся, що майстер - клас був для вас інформативний і цікавий.

Майстер - клас для батьків «Секрети вчителя-логопеда в індивідуальній роботі з постановки і автоматизації звуків»

Мета: розширити практичний досвід батьків з питань постановки та автоматизації звуків; формування індивідуального стилю творчої педагогічної діяльності в процесі інноваційної роботи.

Теоретична частина

Сьогодні пропоную Вам невеликий логопедичний майстер-клас під девізом: «Послухай – і ти дізнаєшся, подивися – і ти зрозумієш, зроби – і ти навчишся, зроби краще за нас!»

В останні роки спостерігається зростання числа дошкільнят, що мають порушення загального і мовного розвитку. Ланцюжок несприятливих факторів призводить до того, що вже в середній групі дитячого садка виявляємо до 60% вихованців, що мають порушення мовного розвитку.

Найважливішим показником підготовленості дітей до навчання в школі є їх рівень мовного розвитку. Адже спочатку дитина освоює звукову культуру мови. Виправити

недоліки звуковимови в більш старшому віці, значно важче, ніж попередити їх на ранніх стадіях розвитку дитини.

Робота по звуковий культурімови включає в себе наступні розділи:

- розвиток рухів артикуляційного апарату (артикуляційна гімнастика);
- послідовна робота над корекцією проблемних звуків.
- профілактика мовленнєвих порушень.

Практична частина

Провести її мені допоможе моя помічниця – РаТаТуШкА – ротова порожнина.

1 етап в постановці звуків – артикуляційна гімнастика.

Розпочнемо з виконання артикуляційної гімнастики. Зробимо ми її для чого? Для того щоб ви відчули, що таке лицьові м'язи, і що вони у вас дійсно є. Всього як кажуть косметологи у нас понад 200 лицьових м'язів. Дівчата не бійтеся гримасувати, тому що гримаса застигла створює зморшки, а артикуляційна гімнастика, яка постійно змінює обличчя, тільки накачує м'язи, і практично всі логопеда довго зберігають прекрасний овал обличчя. В реальному житті ми з вами робимо кілька дій за час розмови: ми говоримо і дивимося, говоримо і слухаємо. А для того, щоб вводити звук в мову потрібно робити ні одну, ні дві, а кілька дій. Таким чином, ми з Вами будемо говорити, і виконувати дію за допомогою наших помічників: у мене ротова порожнина, в учасників – Театр Язичка.

1. Витягуємо і розтягуємо максимально губи вперед, при цьому промовляємо: зрозуміленько (8 разів).
2. Повзе мишка по стіні: ПІ-ПІ-ПІ – ЕЕЕЕЕ. Максимально витягаємо губи вперед вимовляємо УУУУ, і максимально розтягуючи оголюючи губи вимовляємо ЕЕЕЕЕ.
3. Виконаємо вправу «Футбол». Язиком по черзі впираємося то в одну сторону щоки, то в іншу,

буквально розпираючи щоку. Дія супроводжуємо голосом, схожим на звук У. Не забуваємо, що при виконанні цієї вправи у нас гострий язик, твердий кінчик. (8 разів).

4. Кажуть, що є ген згортання мови трубочкою. Давайте ми з вами повернемо язичок трубочкою і подуємо на кінчик язичка. Якщо ж у вас трубочка не виходить робимо ось таку «чашечку».
5. Вправа «Годинки». Торкаємося язиком до лівого кута рота, і зафіксувати це положення. Те ж саме з правим куточком рота.
6. Вправа «Грибок». Рот відкритий. Губи в усмішці. Притиснути широкий язик всією площиною до піднебіння (язик присмоктується) і утримати в такому положенні під рахунок від 1 до 8.
7. Вправа «Смачне варення». Широким переднім краєм язика облизати верхню губу, а потім нижню.
8. Вправа «Конячка». Рот відкритий. Губи в усмішці. Широкий лопатоподібний язик притиснути до піднебіння і з клацанням відірвати. Слідкуйте, щоб нижня щелепа при виконанні цієї вправи не рухалася.
9. Вправа «Барабан». Рот відкритий. Губи в усмішці. Широким кінчиком язика постукати по піднебінню за верхніми зубами, багаторазово і чітко вимовляючи звук Д-Д-Д. Спочатку звук вимовляється повільно, потім темп прискорюється. Слідкуйте щоб звук Д вимовлявся дуже твердо.

А тепер скажіть, які у вас відчуття? Відчувається приплив крові? Поколювання? Це добре, ми змусили всі наші 200 лицьових м'язів працювати!

2 етап – розвиток мовного дихання.

Вправи для мовного дихання:

- Повітря набирати через ніс (плечі не піднімати, видих повинен бути тривалим і плавним, необхідно стежити, за тим, щоб не напиналися щоки (для початку їх

можна притримувати руками).

- Здути метелика з кінчика носа.
- Буря в склянці. Беремо два пластмасових прозорих стаканчика. В один наливаємо багато води, майже до країв, а в інший наливаємо 1/3 склянки. Пропонуємо дитині пограти в «бурю в склянці» за допомогою трубочок для коктейлю. Для цього в склянку, де багато води потрібно дути через трубочку слабо, а там, де мало води – можна дути сильно.
- Надуємо кульку, не роздуваючи щоки.
- Вертушка, губи.

3 етап – розвиток дрібної моторики.

- Масажний м'яч.
- Куля з гумками.
- Прищіпки.
- Су-джок терапія.

4 етап – розвиток фонематичного слуху.

- Почуєш – лясни. Дорослий вимовляє ряд звуків (складів, слів); а дитина з закритими очима, почувши заданий звук, плескає в долоні. (Дитина не бачить вашу артикуляції).
- Маленький учитель «Слоненя – Елефан». Скажіть дитині, що його улюблена іграшка хоче навчитися правильно, говорити. Попросіть дитину «пояснити» іграшці, як називається той чи інший предмет. При цьому стежте, щоб малюк правильно і чітко вимовляв слова.
- Гра «Телеграф». Для гри потрібні нарізані смужки паперу і ручка. Ви даєте телеграму: «Слоненя захворіло». Юний телеграфіст викладає стільки смужок, скільки слів у реченні. А потім на кожній смужці малює стільки кружечків, скільки складів у слові. Телеграма «слоненя захворіло» буде виглядати так: дві паперові смужки: на одній – три кружечки; на другій – чотири.

5 етап – постановка звуку [Р].

Ми з вами виконали гімнастику артикуляції, попрацювали над дрібною моторикою, а тепер час перейти до постановки звуку. В нашому випадку будемо ставити звук [Р]. Для правильної вимови звуку «Р» необхідно змусити наш кінчик язичка затремтіти. От саме тут нам буде потрібно ще раз згадати вправу «Барабанщик».

(Показую на одній людині, використовуючи логопедичний зонд, інші пробують зробити те ж саме, тільки самостійно використовуючи свій палець і напальчник).

Відпрацьовуємо звук «Р» ізольовано і в складах.

«Ребро – кулак – долоня – бавовна».

Зараз ми з вами зробимо ось такий рух: ребро – кулак – долоня – бавовна (показую). І зараз ви зрозумієте етапи зростання введення звуку в мову. Всі рухи робимо разом.

1. Ребро – кулак – долоня – бавовна;

2. Р - р - р - р;

Ра - ра - ра - ра;

Ро - ро - ро - ро;

Ру - ру - ру - ру;

Ри - ри - ри - ри.

3. Ра - ро - ру – ри.

Усі разом ми справилися на відмінно, молодці! Важко? Впевнена, що тепер легко буде допомогти вашим дітям.

Рекомендації вихователям щодо формування у дітей правильного мовлення

Від своєчасного формування правильної вимови залежить загальна культура мовлення, нормальне спілкування дитини з однолітками й дорослими, успішне засвоєння грамоти, а після вступу до школи - засвоєння шкільної програми.

Вимова в основному формується в дошкільному віці. На заняттях і в повсякденному спілкуванні вихователь може

впливати на мовлення дітей наступними засобами:

- вправляти дітей у чіткій вимові слів;
- навчати дітей правильно користуватися інтонацією;
- вчити говорити досить голосно, не поспішаючи;
- розвивати фонематичний слух;
- збагачувати словниковий запас;
- навчати правильно використовувати граматичні конструкції речень.

Але діти багато часу знаходяться за межами дошкільного закладу: в колі сім'ї, з однолітками у дворі.

Дошкільники успішніше оволодіватимуть мовленням, якщо з ними займатимуться не лише в дошкільному закладі, а й у сім'ї. Саме з цієї причини пропаганда знань із питань мовленнєвого розвитку серед батьків є актуальною. Вона здійснюється перш за все через бесіди та консультації. Ефективні й такі форми роботи, як наочна агітація, наприклад, організація стендів чи кутків для батьків, де можна було б отримати інформацію про вікові норми розвитку мовлення, поради щодо подолання дефектів звуковимови.

Вихователь може рекомендувати для заучування з дітьми вдома чистомовки, скоромовки, вірші, потішки.

Доцільно проводити відкриті для батьків заняття з розвитку мовлення, щоб вони мали можливість спостерігати прийоми роботи вихователя по збагаченню лексики.

Цікавим засобом пропаганди є «круглі столи», під час яких виступають і діляться своїм досвідом про виховання мовлення і вихователь, і логопед, і батьки, і лікарі. Логопед повідомить про те, коли й які звуки в процесі оволодіння звуковимовою з'являються у дітей, які вади мовлення пов'язані з віковими особливостями розвитку. Зверне увагу батьків на те, що не можна розмовляти з дітьми «по – дитячому». Це нічого, крім шкоди, дитині не принесе – буде лише гальмувати засвоєння звуків, затримувати своєчасне оволодіння словником.

Ортодонт пояснить батькам важливість і можливість попередження дефектів мовлення внаслідок слідкування за станом і розвитком зубо-щелепної системи, вчасного звертання за порадами до стоматолога, лікування зубів.

Отоларинголог зверне увагу батьків на роль слуху в розвитку мовлення дитини, на необхідність оберегати його від постійних сильних звукових впливів, а при захворюваннях органів слуху – на своєчасне лікування в медичних установах.

В бесідах із батьками вихователь повинен підкреслити, що мовлення не передається у спадок, дитина переймає досвід мовленнєвого спілкування від оточуючих. Саме з цієї причини оволодіння мовленням знаходиться в прямій залежності від оточуючого мовного середовища. Дорослі повинні в спілкуванні з дитиною слідкувати за своєю вимовою, говорити в нормальному темпі, використовувати слова в потрібному значенні.

Батькам слід нагадувати, що оволодіння дитиною мовленням тісно пов'язане з її розумовим і психічним розвитком. Розширюючи коло знань дитини про оточуючі предмети та явища, знайомлячи її з художніми творами, проводячи бесіди на різні побутові теми, близькі й доступні розумінню дитини, батьки тим самим не лише розширюють її світогляд, але й сприяють швидкому оволодінню нею правильним мовленням.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ТЕМА ПОГЛИБЛЕНОГО ВИВЧЕННЯ:

«Інноваційна діяльність як спосіб підвищення фахової майстерності вчителя-логопеда»

Мета: сформувавши уявлення про систему роботи педагога, проаналізувати компетентнісний підхід до організації роботи, здатність до самоосвіти, самовдосконалення, інноваційної діяльності.

Слухання питання на педагогічній раді: протокол № 1, від 31.08.2019 р.

<i>Заходи</i>	2018-2019 н.р.	2019-2020 н.р.	<i>Відмітки про виконання</i>
1.Створення каталогів (банку даних) з питання, що вивчається та панорами інноваційних методик	Створено папку «Каталоги»	Створено тематичну папку «Інноваційна освітня діяльність вчителя-логопеда» Портфоліо з теми поглибленого вивчення	<i>Виконано</i>
2.Дотримання нормативно-правового забезпечення	Створено папку «Нормативно-правова база з питань логопедії»	Поповнення папки новими документами, наказами	<i>Виконано</i>
3.Наявність планування діяльності з питання, що вивчається (плани роботи з дітьми, плани самоосвітньої роботи)	Складено перспективне та календарне планування з внесенням інноваційних підходів (методик) у роботу з дітьми Система роботи з питань	Складено перспективне планування самоосвітньої діяльності з питань інноватики	<i>Виконано</i>

	інноватики		
4.Аналіз результативності впровадження інноваційних підходів в роботі логопункту	Використання нетрадиційних підходів:«сухий басейн», «кольоротерапія», «кубики-трансформери», «логоритміка»	«Елементи ейдетики», «Казкотерапія», «Мнемотехнології»	<i>Виконано</i>
5.Порівняльний аналіз (моніторинг) якості організації логопедичної роботи			<i>Виконано</i>
6. Рейтинг участі педагога у методичній роботі ЗДО	△ ○ □ ◇	◇ △ □	<i>Виконано</i>
7. Аналіз участі педагога у міській методичній роботі	Керівник міського семінару-практикуму	Учасник навчально-методичної лабораторії, ІІІ засідання освітнього хакатону	<i>Виконано</i>
8. Наявність розробок, у яких висвітлено систему роботи	Виставка педтехнологій (співавтор)	Виставка педтехнологій (автор і упорядник)	<i>Виконано</i>

△ - майстер-клас; □ - педагогічна рада; ○- консультація;

◇ - семінар-практикум.

ПЛАН ПОШИРЕННЯ ДОСВІДУ
«Інноваційна діяльність як спосіб підвищення фахової
майстерності вчителя-логопеда»

Мета: впроваджувати систему роботи педагога в освітній процес, поширювати кращі здобутки та ідеї серед вчителів-логопедів ЗДО міста, області, презентувати інноваційні підходи та методики.

<i>Заходи</i>	2018 -2019 н.р.	2019-2020 н.р.	<i>Відмітки про виконання</i>
1.Консультативні заходи для вихователів, вчителів-логопедів щодо поширення панорами інноваційних методик	Створено слайдову презентацію «Панорама інноваційних методик з питань логопедичної роботи»	Проведено консультацію для вихователів ЗДО «Панорама інноваційних методик з питань логопедичної роботи»	<i>Виконано</i>
2. Консультативні заходи для батьків дітей-логопатів щодо впровадження інноваційних методик в логопедичну практику	Створено слайдову презентацію для батьків вихованців «Панорама інноваційних методик з питань логопедичної роботи»	Виступ на загальних та групових батьківських зборах, майстер-клас для педагогів	<i>Виконано</i>
3. Аналіз результативності впровадження інноваційних	Звіт (виступ) вчителя-логопеда на останній педагогічній раді	Якісний та кількісний аналіз впровадження	<i>Виконано</i>

підходів в роботі логопункту		інноваційних підходів (діаграма)	
4. Моніторингові дослідження якості організації логопедичної роботи з питань впровадження інноваційних методик	Анкети для вихователів та батьків, діаграми щодо задоволення очікуваним результатом	Рекомендації, поради, пропозиції	<i>Виконано</i>

ФОТОКОЛАЖ

Щоквартальний усний логопедичний журнал для батьків

Проблемний семінар «Корекційно-розвивальна робота з дітьми з особливими освітніми потребами»

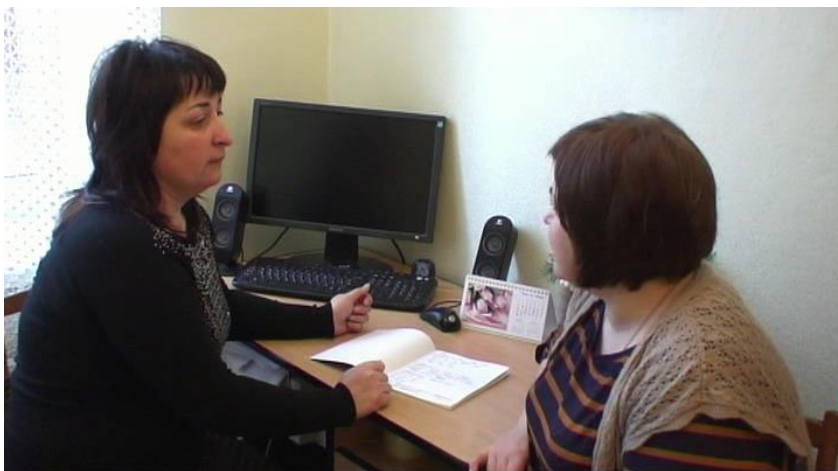
**Міський семінар-практикум на базі ЗДО № 10
«Інноваційні технології в роботі вчителя-логопеда логопункту»**

Майстер-клас для слухачів курсів ВШПО

**Консультації в рамках
Дня батьківського самоврядування**

Міська школа початкуючого вчителя-логопеда

Міське методичне об'єднання вчителів-логопедів «Інноваційні підходи в корекційно-відновлювальній роботі на логопедичному пункті»

Майстер-клас «Використання сенсорних коробок у корекційно-відновлювальній роботі вчителя-логопеда»

Творча майстерня вчителя-логопеда «Інноваційні підходи як допоміжний інструментарій в роботі педагогів»

Участь вчителя-логопеда у суспільному житті закладу

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти / наук. кер. Піроженко Т.О., член-кореспондент НАПН України, д-р психол. наук; авт. кол. Баєр О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л.П., Косенчук О.Г. та ін. Наказ МОН України від 12.01.2021р. № 33.
2. Беленька Г.В. Формування професійної компетентності сучасного вихователя дошкільного навчального закладу: монографія / Г.В. Беленька. Київ, ун-т ім. Б. Грінченка, 2011. – 320 с.
3. Іллін Є. П. Мотивація і мотиви / Є. П. Іллін. – Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2013. – 512 с. – (Сходи психології).
4. Грабенко Т.М., Зінкевич-Євстегнеєва Т.Д. Чудеса на піску. Пісочна ігротерапія. – ЛІМП, 2011. – 106 с.
5. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. Дичківська. – 3-тє вид., випр. – К. : Академвидав, 2015. – 304 с.
6. Нікітіна І.І. Інтерактивні семінари для вихователів / І.І. Нікітіна. Харків: ТОВ «Видавнича група «Основа», 2021. – 174 с.
7. Рібцун Ю. В. Використання логопедичної ляльки в корекційній роботі з дітьми з ЗНМ / Ю. В. Рібцун // Альтернативна реабілітація: зб. ст. II Міжнар. навч.-практ. конф. із альтернативних методик реабілітації дітей та дорослих з обмеженими можливостями, інвалідністю, ВІЛ / СНІД, онкологічні та іншими важкими захворюваннями. - Мінськ: РІВШ, 2012. – С. 307-313.
8. Рібцун Ю. В. Використання логопедичної ляльки в корекційній роботі з дітьми з ЗНМ / Ю. В. Рібцун // Альтернативна реабілітація: зб. ст. II Міжнар. навч.-практ. конф. із альтернативних методик реабілітації дітей та дорослих з обмеженими можливостями, інвалідністю, ВІЛ / СНІД, онкологічні та іншими важкими захворюваннями. -

Мінськ: РІВШ, 2012. – С. 307-313.

9. Фоміних Н.Ю. Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні філологічних дисциплін: Навчально-методичний посібник / Н.Ю. Фоміних. – Севастополь : Рібест, 2010. – 196 с.

10. Хухлаєва О.В., Хухлаєва О.Е. Лабіринт душі. Терапевтичні казки. – Вид-во НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. – 64 с.

11. Яциніна Н.О. Етапи формування інформаційно-технологічної компетенції майбутнього вчителя // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / Гол. ред.: Мартинюк М.Т. – Умань: СПД Жовтий, 2011. – Ч. 4. – С. 292-298.